

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/11/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124273039
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124273039.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt., so sídlom Váci út 45/B, 1137 Budapešť, Maďarsko, IČ: 01-10-043108, zastúpeného advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 50 430 742, proti žalovanému SCHREIBNER INSURANCE BROKER s.r.o., so sídlom Ľaliová 23/2787, Bratislava, IČO: 46 825 291, zastúpeného advokátska kancelária agner & partners, s. r. o., Špitálska 10, Bratislava, IČO: 36 722 758, o zaplatenie 165,45 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 83Cb/72/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 83Cb/72/2024 je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 01.07.2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným v upomínacom konaní bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Mestský súd Bratislava III namietol, že v danom prípade nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že predmetom konania je pohľadávka žalobcu, ktorá vznikla z titulu neoprávneného použitia spoplatnenej maďarskej cesty vo forme tzv. sankčného poplatku vo výške určenej podľa maďarského zákona č. I z roku 1988 o cestnej doprave v spojení s nariadením Ministerstva inovácií a technológií Maďarska č. 45/2020 o diaľniciach, rýchlostných cestách, hlavných cestách použiteľných za poplatok a o poplatku za ich použitie. Z obsahu spisu vyplýva,

že medzi žalobcom a žalovaným neexistuje žiadny obchodný záväzkový vzťah, ktorý by bolo možné podradiť pod ustanovenie § 261 alebo § 262 Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov; ďalej tiež „ObZ“), ale ide o občianskoprávny spor, nesúvisiaci s podnikateľskou činnosťou sporových strán. Vzhľadom na uvedené je podľa § 12 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) vecne a miestne príslušným Mestský súd Bratislava IV.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Mestský súd Bratislava III predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením mu sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávnych sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

9. Podľa ustanovenia § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

13. Podľa ustanovenia § 261 ods. 2 ObZ, touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

14. Podľa ust. § 262 ods. 1 ObZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah,

ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

15. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

16. Najvyšší súd uvádza, že upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica

a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023 ako judikát R č. 44/2023, právna veta I.].

17. Z návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplynulo, že predmetom konania je pohľadávka, ktorá mala vzniknúť žalobcovi z dôvodu, že motorové vozidlo žalovaného bolo bez platného oprávnenia (diaľničnej známky) prevádzkované na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku. Vzhľadom na uvedené mal predkladajúci súd za to, že žalobca nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalovaným. Mestský súd Bratislava III uviedol, že nejde o spor z obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi dvomi podnikateľmi týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti spadajúci pod úpravu obsiahnutú v § 261 ods. 1 ObZ, resp. spĺňajúci kritériá podľa § 262 ods. 2 ObZ, ale žalobou bol uplatnený občianskoprávny nárok.

18. Najvyšší súd uvádza, že na to, aby určitý záväzkový vzťah spadal do množiny obchodnoprávných záväzkov v zmysle aplikácie národného práva, musí spĺňať kritériá obsiahnuté v § 261 ObZ, prípadne sa strany môžu v zmysle § 262 ObZ dohodnúť,

že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ObZ sa spravuje obchodným zákonníkom. Je zřejmé, že o obchodný záväzkový vzťah medzi podnikateľmi by išlo len v tom prípade, ak by už pri jeho vzniku bolo zřejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným neexistuje žiadny obchodný záväzkový vzťah, ide o občianskoprávny spor nesúvisiaci s podnikateľskou činnosťou jeho účastníkov, a to bez ohľadu na to, aké právo sa na merito veci bude aplikovať. Najvyšší súd si uvedomuje, že v spore doposiaľ nebola riešená otázka medzinárodnej príslušnosti ani aplikovateľného práva, avšak z povahy daného sporu možno jednoznačne dovodiť, že medzi stranami neexistuje žiaden záväzkový vzťah vedúci pre potreby ustálenia povahy sporu k záveru, že ide o spor obchodnoprávny. Predmetný návrh/žaloba teda nepredstavuje obchodnoprávny spor (§ 22 CSP), na prejednanie ktorého by bol kauzálny príslušný Mestský súd Bratislava III (§ 22 písm. a/ CSP).

20. Z vyššie uvedeného je potrebné konštatovať občianskoprávny charakter sporu

a na určenie vecne a miestne príslušného súdu na konanie a rozhodnutie v spore aplikovať

§ 12 až § 15 CSP, v zmysle ktorých a s prihliadnutím na adresu sídla žalovaného, je v danom spore vecne a miestne príslušným Mestský súd Bratislava IV, ktorý prioritne bude riešiť spôsobilosť sporu byť prejednávaný pred súdmi Slovenskej republiky čo do ich právomoci a medzinárodnej príslušnosti. Najvyšší súd poznamenáva, že k obdobným záverom dospel

vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 5Ndob/18/2024, 5Ndob/35/2024, 4Obdo/20/2024, 3Ndob/34/2024)

21. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, keď podľa CSP je na konanie v danom spore príslušný Mestský súd Bratislava IV.

22. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.